

Miejsca pamięci Armii Krajowej – Światowego Związku Żołnierzy AK Koła Chełm (2)

Jan Paszkiewicz

Pomnik-głaz pamięci żołnierza AK Zbigniewa Skorupy „Szarego” – Kamień (1990 r.).

Urodzony w 1920 r. w Chełmie Z. Skorupa był we wrześniu 1939 r. uczniem IV klasy Państwowego Męskiego Gimnazjum i Liceum im. Stefana Czarnieckiego oraz harcerzem szkolnej I Męskiej Drużyny Harcerskiej im. ks. Józefa Poniatowskiego. W miesiąc później wstąpił do Tajnej Organizacji Harcerskiej, na początku 1940 r. znalazł się w tzw. Szarych Szeregach, w kwietniu 1941 r. w strukturach Związku Walki Zbrojnej – gdzie zajmował się kolportażem prasy Polskiego Państwa Podziemnego, wywiadem, ochroną punktów kontaktowych na terenie miasta i ubezpiecza-

niem lokali konspiracyjnych. Zagrożony aresztowaniem ukrywał się od jesieni 1942 r. w Strupinie Małym i Kamieniu. Od 24 maja do 7 lipca 1943 r. był żołnierzem oddziału dywersyjnego Obwodu Hrubieszów AK Franciszka Krakiewicza ps. „Góral” w Lasach Strzeleckich, odbywając przeszkolenie wojskowe i przechodząc partyzancki chrzest bojowy (w okresie tym prowadził „Dzienniczek”, odkryty przypadkowo na strychu domu rodzinnego w 1969 r.). Po rozbięciu oddziału przez Niemców i Ukraińców wy dostał się z okrążenia w rejonie Strzelec i Tuchań, po czym ukrywał się w zakonspirowanej

kwaterze w Gałęzowie. Od lata 1943 r. pełnił funkcję łącznika placówki w Żmudzi (Rejon II, obejmujący także ówczesne gminy Turka i Świerże) z Komendą Obwodu AK Chełm. 27 sierpnia tr., podczas wypełniania kolejnej misji, zatrzymany został na rowerze w Kamieniu przez 3-osobowy patrol żandarmów niemieckich. Jednego z nich zdołał zabić, drugiego ciężko ranić, lecz zginął z ręki trzeciego spośród nich. Pochowany został wkrótce na cmentarzu parafialnym przy ul. Lwowskiej w Chełmie.

30 września 1990 r. na miejscu samotnej śmierci „Szarego” – około 2 kilometry na południe od kościoła paraf. pw. św. Michała Archanioła (na dawnym placu kościelnym, obok kapliczki, po lewej stronie szosy wiodącej do skrzyżowania z hrubieszowską) – staraniem ŚZŻAK Koła Chełm odsłonięto (aktu dokonała siostra śp. 23-letniego Bohatera, p. Irena Skorupa, w asyście 2. uczniów I LO) i poświęcono pamiątkowy głaz narzutowy z mosiężną tablicą opatrzoną stosowną inskrypcją. Pod Aktem

Erekcyjnym skromnego pomnika podpisali się uczestniczący w uroczystości: ks. biskup sufragan lubelski dr Ryszard Karpiński, ks. Dziekan Chełmski Wschodni prałat Kazimierz Bownik, miejscowy proboszcz ks. kanonik Jan Nietrzpieła, Wojewoda Chełmski Leszek Burakowski, Przewodniczący Rady Gminy Kamień Edward Flis, Wójt Gminy Kamień Kazimierz Stocki, Sołtys wsi Kamień Jan Głaz i Prezes Zarządu Koła Chełm ŚZŻAK kpt. w st. spocz. Witold Fałkowski ps. „Wik”. Do opieki nad obiektem jako miejscem pamięci narodowej zobowiązała się młodzież z ówczesnej Szkoły Podstawowej w Kamieniu kolonii, zaś obecni przedstawiciele społeczności uczniowskiej I LO im. S. Czarnieckiego w Chełmie zapewnili, że postać „Szarego” (ich starszego kolegi) będzie ona zawsze stawiła sobie za wzór godny naśladowania. Wolno sądzić, iż w kręgu zainteresowań Liceum pozostawać będzie w przyszłości także miejsce pochówku Bohatera.